

लोक सेवा आयोग
नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, मेट्रोलोजी समूह, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र :- मेट्रोलोजी व्यवस्थापन
Section A -20 Marks

1. Management of Quality Control

- 1.1 Quality, Quality Control, Quality Assurance, Total Quality Control, ISO 9000 Series, Quality Circle
1.2 Statistical Quality Control- Pareto and Ishikawa Diagram, Control Chart and Process Capability
1.3 Inspection- Sampling Inspection, Acceptance Quality Control, Lot Certification

Section B -20 Marks

2. Standardization

- 2.1 General Aspects
2.2 Standardization Space
2.3 Level of Standardization
2.4 Economic Aspects
2.5 Company Standardization
2.6 International Standardization

Section C -30 Marks

3. Standards Formulation and Implementation

- 3.1 Formulation of Nepalese Standards
3.2 Implementation of Nepalese Standards
3.3 NS Certification Marks Scheme

5. ऐन नियमहरू

- 5.1 स्टाण्डर्ड नाप र तौल ऐन, २०२५
5.2 स्टाण्डर्ड नाप र तौल नियमावली, २०२७
5.3 नेपाल गुणस्तर प्रमाण चिन्ह ऐन, २०३७
5.4 नेपाल गुणस्तर प्रमाण चिन्ह नियमावली, २०४०
5.5 उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४
5.6 उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०५६
5.7 संक्षिप्त कार्यविधि ऐन, २०२८

Section D -30 Marks

4. Legal Metrology

- 4.1 Concept of Legal Metrology
4.2 Historical Background, Current Status and Future Probabilities in the Field of Legal Metrology in Nepal
4.3 Role of NBSM and OIML in the Field of Legal Metrology

द्वितीय पत्रहरूका एकाइहरूबाट सोधिने प्रश्नसंख्या निम्नानुसार हुनेछ :

द्वितीय पत्रका खण्ड	A	B	C	D	
द्वितीय पत्रका एकाई	1	2	3	5	4
प्रश्न संख्या	2	2	1	2	3

लोक सेवा आयोग
नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, मेट्रोलेजी समूह, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरुको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
विषयगत नमूना प्रश्नहरु (Sample questions)

1. Explain the importance and use of total quality control.
2. Explain the difference between inspection, quality control and statistical quality control.
3. What is company standard? State its merits and demerits.
4. Prove 'Quality Certification Mark is an Assurance of Quality'.
5. Explain the use of operating characteristic of OC curve.
6. नेपाल गुणस्तर प्रमाण चिन्ह कुनै उत्पादनमा प्रयोग गर्नको लागि कुन कुन प्रकृया अपनाउनु पर्ने हो, उल्लेख गर्नुहोस् ।
7. कुनै पाँचवटाको छोटकरीमा ब्याख्या गर्नुहोस् ।
  - 7.1 Meter Convention
  - 7.2 Internatoinal Standards
  - 7.3 Bullian Weights
  - 7.4 मोहरबन्दी प्याकेज
  - 7.5 Weight Bridge
  - 7.6 Taxi Meter
8. Describe the necessity of Legal Metrology for a country.
9. उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४ र सो अन्तर्गतको नियमावलीमा प्रयोगशालाको भूमिका बारे विस्तृत ब्याख्या गर्नुहोस् ।

लोक सेवा आयोग
नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, मेट्रोलेजी समूह, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क, इन्जिनियरिङ्ग, कृषि, वन, विविध र शिक्षा सेवाका सबै समूह/उपसमूह, राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी र एवं स्वास्थ्य सेवाको सातौं र आठौं तहका पदहरूमा प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र लिइने **सामूहिक परीक्षण (Group Test)** को लागि

सामूहिक छलफल (Group Discussion)

यस प्रयोजनको लागि गरिने परीक्षण १० पूर्णाङ्क र ३० मिनेट अवधिको हुनेछ जुन नेताविहिन सामूहिक छलफल (Leaderless Group Discussion) को रूपमा अवलम्बन गरिने छ। दिइएको प्रश्न वा Topic का विषयमा पालैपालोसँग निर्दिष्ट समयभित्र समूहबीच छलफल गर्दै प्रत्येक उम्मेदवारले व्यक्तिगत प्रस्तुति (Individual Presentation) गर्नु पर्नेछ। यस परीक्षणमा मूल्याङ्कनको लागि देहाय अनुसारको ३ जना भन्दा बढीको समिति रहनेछ।

आयोगका सदस्य	-	अध्यक्ष
आयोगका सदस्य	-	सदस्य
मनोविज्ञ	-	सदस्य
दक्ष/विज्ञ (१ जना)	-	सदस्य

सामूहिक छलफलमा दिइने नमूना प्रश्न वा Topic

उदाहरणको लागि - उर्जा संकट, गरीबी निवारण, स्वास्थ्य बीमा, खाद्य सुरक्षा, प्रतिभा पलायन जस्ता Topics मध्ये कुनै एक Topic मात्र दिइनेछ।